Emro Science and Education
Open-access scientific journal
Journal homepage: https://journal.emro.uz
OPEN ACCESS

CONFERENCE PAPER OPEN ACCESS

Vol. 1 No. 2 (2024) · “Raqamli iqtisodiyot sharoitida moliyaning dolzarb muammolari, yechimlari va istiq... DOI: 10.5281/zenodo.24316997

ko’nikmalarini shakllantirishga harakat qilish bugungi kun dolzarb muammosi desak xato qilmagan bo’lamiz.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. https://www.tdpu.uz/page/innovatsion-texnologiyalar
2. Ishmuhammedov R.J. Innovatsion texnologiyalar yordamida ta’lim samaradorligini oshirisg yo‘llari. – Toshкент: ToshDPU, 2004. - 44 b.
3. See discussions, stats, and author profiles for this publication at: https://www.researchgate.net/publication/328321322 An Integrated Model for STEM

INNOVATSION TA`LIM TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA ZAMONAVIY KADRLAR TAYYORLASHNING O`ZIGA XOS JIHATLARI

Orzikulova Hurshida Ne`matjonovna
Andijon Davlat Universiteti 1-kurs magistranti
orzikulova2022gmail.com

Innovatsion ta’lim texnologiyalari zamonaviy kadrlar tayyorlashning muhim elementi hisoblanib, globallashayotgan va tez o‘zgarib borayotgan dunyoda muvaffaqiyatli halqaro miqyosda yetuk bo`lgan mutaxasislarni tayyorlash uchun zarur ko‘nikma, bilim va malakalarni ta`minlab beradi.

Innovatsion ta'lim texnologiyalari bir necha sabablarga ko'ra zamonaviy kadrlar tayyorlashda muhim rol o'ynaydi:

1. Mehnat bozori talablariga javob berish: Innovatsion texnologiyalar mehnat bozorida talab qilinadigan zarur ko‘nikma va bilimlarni egallashda yordam beradi. Bu ayniqsa raqamli iqtisodiyotda kasbiy mahorat, jamoaviy ish, muammolarni hal qila olish va o'z-o'zini isloh qilishni o'z ichiga oladi.

2. Tanqidiy fikrlash va ijodkorlikni rivojlantirish: O‘qitishning innovatsion usullari talabalarni tahlil qilish, tanqidiy fikrlash va muammolarni ijodiy hal etishga undaydi. Bu ko'nikmalar bugungi tez o`zgarib borayotgan dunyoda yangi vaziyatlarga tezda moslashish qobilyatini shakllantirishda juda muhim hisoblanadi.

3. Ta'limni individuallashtirish: Innovatsion texnologiyalar yordamida har bir talabaning xususiyatlarini hisobga olgan holda individuallashtirilgan ta'limni yanada samaraliroq amalga oshirish mumkin. Bu o'quv natijalarini yaxshilashga va o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishga yordam beradi.

4. Global ta’lim: Innovatsion texnologiyalar xalqaro ta’lim loyihalarini yaratish, butun dunyo universitetlari va mutaxassislari bilan hamkorlik qilish imkonini beradi, bu esa talabalarning dunyoqarashini kengaytiradi va ularni xalqaro muhitda ishlashga tayyorlaydi.

5. Kelajakdagi o‘zgarishlarga tayyor turish: Innovatsion ta’lim texnologiyalaridan foydalanish orqali talabalar o‘zgaruvchan sharoit va

Published: 28.03.2024
Cite this article: Orzikulova Hurshida Ne`matjonovna (2024). Innovatsion ta`lim texnologiyalari yordamida zamonaviy kadrlar tayyorlashning o`ziga xos jihatlari. Emro Science and Education, 1(2). https://doi.org/10.5281/zenodo.24316997
© 2024 The Author(s). Published by Emro Science and Education. This is an open access article.

texnologiyalarga tez moslashishni o‘rganadilar, bu esa ularga kelajak muammolarini muvaffaqiyatli yengishda yordam beradi.

Potensial imtiyozlarga qaramay, O‘zbekiston ta’lim tizimida innovatsion texnologiyalardan foydalanish bir qator muammolarga duch kelishi mumkin:

1. Infratuzilmaviy cheklovlar: zamonaviy IT infratuzilmasining yetarli emasligi, keng ko`lamli internetdan foydalanish imkoniyatining yo‘qligi hamda maktab va oliy o‘quv yurtlarida kompyuterlashtirishning yetarli darajada emasligi ta’lim jarayoniga innovatsion texnologiyalarni joriy etishga to‘sqinlik qilishi mumkin.

2.O‘qituvchilarning ko`nikmasi yo‘qligi: Ayrim o‘qituvchilar ta’lim jarayonida innovatsion texnologiyalardan samarali foydalanish uchun yetarli ko‘nikma va malakalarga ega bo‘lmasligi mumkin. O'qituvchilarga texnologiyani o'z ishlariga muvaffaqiyatli integratsiya qilish uchun maxsus tayyorgarlik va qo'llab-quvvatlash kerak.

3. Madaniy va tashkiliy to'siqlar: Ta'lim tizimidagi mavjud madaniy va tashkiliy me'yorlar o'zgarishlar va innovatsiyalarni qiyinlashtirishi mumkin. Ba'zi maktablar va universitetlar noma'lumlik yoki nazoratni yo'qotish qo'rquvi tufayli o'zgarishlarga qarshilik ko'rsatishi mumkin.

4. Moliyaviy cheklovlar: yetarlicha mablag‘ ajratilmaganligi ta’lim jarayoniga innovatsiyalarni muvaffaqiyatli joriy etish uchun zarur bo‘lgan zamonaviy texnologik yechimlar va jihozlardan foydalanishni cheklashi mumkin.

5. Milliy strategiyaning yo‘qligi: Ta’limda innovatsion texnologiyalardan foydalanish bo‘yicha aniq va yo‘naltirilgan milliy strategiyaga ega bo‘lish muhimdir. Bunday strategiyaning yo'qligi texnologiyani o'zlashtirish jarayonlarida samarasizlik va nomuvofiqlikka olib kelishi mumkin.

Ushbu muammolarni hal qilish infratuzilmaga sarmoya kiritish, o‘qituvchilar malakasini oshirish, madaniyat va tashkiliy me’yorlarni o‘zgartirish, moliyaviy qo‘llab-quvvatlashni ta’minlash va ta’limda innovatsion texnologiyalardan foydalanish bo‘yicha milliy strategiyani ishlab chiqishni o‘z ichiga olgan kompleks yondashuvni talab qiladi.

O‘zbekistonda ta’limda axborot texnologiyalarini rivojlantirish tizimli yondashuvni va samarali amalga oshirish uchun qator tavsiyalarni talab qiladi. Mening tavsiyalarim quyidagilardan iborat:

1. Axborot texnologiyalari infratuzilmasiga investitsiyalar: Ta’lim muassasalarida zamonaviy AT infratuzilmasini rivojlantirish, jumladan, keng ko`lamli internet tarmog‘i bilan ta’minlash, kompyuterlar va boshqa zarur jihozlar xarid qilish uchun mablag‘ ajratish zarur.

2. Pedagog kadrlarni tayyorlash va qayta tayyorlash: O‘quv jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanish bo‘yicha pedagog kadrlarni tayyorlash va qayta tayyorlash tizimini tashkil etish. Bu kurslar, treninglar, seminarlar va boshqa o'qitish shakllarini o'z ichiga oladi.

3. Raqamli ta’lim resurslarini rivojlantirish: sifatli raqamli ta’lim resurslarini, jumladan, interaktiv darsliklar, onlayn kurslar, o‘quv o‘yinlari va boshqalarni yaratish va tarqatishni qo‘llab-quvvatlash.

4. Innovatsiyalarni qo‘llab-quvvatlash va rag‘batlantirish: Ta’lim sohasida innovatsiyalarni rag‘batlantirish uchun shart-sharoitlar yaratish, shu jumladan, ta’limda axborot texnologiyalarini rivojlantirishga qaratilgan startap va loyihalarni moliyaviy qo‘llab-quvvatlash.

5. Ta’limning ochiqligini ta’minlash: Aholining turli toifalari, jumladan, nogironligi bo‘lgan bolalar, chekka hududlar aholisi va boshqa ijtimoiy himoyaga muhtoj guruhlar uchun axborot texnologiyalaridan foydalangan holda ta’lim olish imkoniyatini yaratish masalalariga e’tibor qaratish.

6 .Raqamli savodxonlikni rivojlantirish: talabalar raqamli muhitda muvaffaqiyatga erishishlari uchun zarur ko‘nikmalarga ega bo‘lishini ta’minlash uchun ta’limning barcha darajalarida ta’lim dasturlariga raqamli savodxonlik bo‘yicha treningni kiritish.

7. Hamkorlik aloqalarini o'rnatish: Ta'limda axborot texnologiyalaridan foydalanish bo'yicha resurslar va ilg'or tajriba almashish uchun xususiy sektor, xalqaro tashkilotlar va fuqarolik jamiyatlari bilan hamkorlik qilish.

8. Baholash va monitoring: Ehtiyojlar va erishilgan natijalarga muvofiq strategiya va dasturlarni tuzatish maqsadida ta’limda axborot texnologiyalaridan foydalanish samaradorligini muntazam ravishda baholash va monitoring qilish.

9. Sifatli ta’lim mazmunini rivojlantirish: sifatli raqamli ta’lim mazmunini, jumladan, interaktiv darsliklar, onlayn kurslar, multimedia materiallari va boshqa ta’lim resurslarini yaratish va tarqatish.

10. Mahalliy IT-kompaniyalarni qo‘llab-quvvatlash va rivojlantirish: Innovatsion ta’lim yechimlari va texnologiyalarini ishlab chiquvchi mahalliy IT-kompaniyalarni qo‘llab-quvvatlash. Bunga grantlar berish, soliq imtiyozlari berish, eng yaxshi ta’lim IT-loyihalari uchun tanlovlar o‘tkazish va hokazolar kiradi.

11. Ta’lim sohasiga IT-mutaxassislarini jalb etish va saqlab qolish uchun rag‘batlantiruvchi omillarni yaratish: masalan, ish haqini oshirish, ta’lim sohasida ishlovchi IT-mutaxassislariga imtiyozlar joriy etish.

Ushbu tavsiyalar O‘zbekistonga ta’lim sifatini oshirish va kelajak avlodni informatsion ta`lim texnoligiyalaridan samarali foydalangan holda tez o‘zgarib borayotgan dunyoga muvaffaqiyatli moslashishga tayyorlashga va halqaro darajadagi yetuk mutaxasis bo`lishga yordam berishi mumkin.

Foydalangan adabiyotlar ro‘yxati:

1. "Teaching Naked Techniques: A Practical Guide to Designing Better Classes" - Dr. José Antonio Bowen

2. "The New Education: How to Revolutionize the University to Prepare Students for a World in Flux" - Cathy N. Davidson
3. "The Power of Blended Learning in the Sciences" - Norman Reid
4. "Disruptive Classroom Technologies: A Framework for Innovation in Education" - Sonny Magana
5. "Learning in the Age of Digital Reason" - Søren Brier

O’ZBEKISTONDA GENDER TENGLIGINI BO‘YICHA FAOLIYAT KO‘RSATAYOTGAN BOSHQARUVCHI AYOLLAR .

Jumaboyeva Mahliyo
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
Andijon fa’kulteti 1-kurs BXA yo’nalishi
61/23 guruh talabasi

Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh Assambleyasining 2015-yilning sentyabrda Barqaror rivojlanish bo’yicha o’tkazilgan sammitda qabul qilingan 70-son rezolyutsiyasiga muvofiq, shuningdek, 2030-yilgacha bo’lgan davrda BMT Global kun tortibining Barqaror rivojlanish maqsadlarini izchil amalga oshirish bo’yicha tizimli ishlarni tashkil etish maqsadida O’zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi “2030-yilgacha bo’lgan davrda barqaror rivojlanish sohasidagi milliy maqsad va vazifalarini amalga oshirish chora-tadbirlari to’g’risida”qaror qabul qildi . O’zbekistonda gender tengligi ko’rsatkichi ro’yxatida 2019-yil holati bo’yicha O’zbekistonning gender tengligi ko’rsatkichi ro’yxatidagi 189 mamlakat Ichida 66 o’rin.2019-2020 yillarda ayollar bandligi 4,2%ga kamaygan. Bu 2020 yilda ishlaydigan ayollar soni 2019 yildagiga nisbatan 1,3 million nafarga kamayganligini anglatadi.

O’zbekiston Barqaror rivojlanishning Beshinchi maqsadini amalga oshirish doirasida “Gender tenglikni ta’minlash hamda barcha xotin-qizlarning huquq va imkoniyatlarini kengaytirish “ga oid to’qqizta vazifani ishlab chiqdi. Beshinchi maqsadning vazifalariga (Gender tenglik) muvofiq, 2030-yilga kelib barcha xotin-qizlarga nisbatan kamsitilishlarning har qanday shakliga barham berish, siyosiy,iqtisodiy va ijtimoiy hayotda qarorlar qabul qilishning barcha darajalarida ayollarning to’liq va samarali ishtirokini va yatakchilik qilish uchun teng imkoniyatlarni, ushbu maqsad davlatning turli darajalarida Davlat dasturlarini qabul qilish jarayonida gender tenglik tamoyillarini joriy qilishni o’z ichiga oladi. Prezidentimiz 2022-yil 25-iyul kuni ,,O’zbekiston Respublikasi aholisini ijtimoiy himoya qilish strategiyasi tasdiqlash to’g’risida’’gi farmoni imzolandi. Farmon bilan Moliya vazirligi tarkibidi yuridik shaxs maqomiga ega bo’lmagan Ijtimoiy sug’urta jamg’arma-si tashkil etish ko’zga tutildi. Kelgusida davlat ijtimoiy sug’urtasi bo’yi-cha beriladigan nafaqalar ,,Ijtimoiy himoya yagona reyestri’’ axborot ti-zimi orqali bosqichma-bosqich to’lanadi. Xususiy sektorlarda ishlayot-gan ayollarga davlat